

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

доц. Кислий В.М., студентка гр. Мм-21 Якущенко Л.М.

Розвиток ринкової економіки, нестабільність зовнішнього середовища, реформування відносин власності, нераціональний розподіл та неефективне використання наявних економічних ресурсів висувають на перший план необхідність управління економічним потенціалом підприємств.

Економічний потенціал підприємства можна визначити як можливості системи ресурсів і компетенцій підприємства створювати результат для зацікавлених осіб за допомогою реалізації бізнес-процесів.

Підприємства використовують власний економічний потенціал як інструмент адаптаційного процесу, завдяки якому можливо вчасно відреагувати на негативний вплив середовища. Оперативне управління направлене на використання економічного потенціалу підприємства для досягнення його поточних цілей, стратегічне – не тільки на використання, але і на розвиток економічного потенціалу з урахуванням майбутніх станів середовища. Процес управління економічним потенціалом підприємства включає процеси формування, розвитку та використання потенціалу.

Процес формування економічного потенціалу підприємства є одним з напрямків його економічної стратегії і передбачає створення й організацію можливостей системи ресурсів і компетенцій таким чином, щоб результат їхньої взаємодії був фактором успіху в досягненні стратегічних, тактичних і оперативних цілей діяльності підприємства. Формування економічного потенціалу має відбуватися у певній послідовності, починаючи з оцінки впливу макро- та мікросередовища. У даному випадку потрібно знайти найвигідніші у виробництві та реалізації види продукції та оцінити суспільну зацікавленість її виробництва. Таким чином, може бути здійснений вибір виду діяльності та продукції, що буде вироблятися.

Питання раціонального використання економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств відіграє провідну роль в успішному вирішенні економічних і соціальних завдань, досягненні головної мети виробництва – підвищення прибутковості. Розвиток економічного потенціалу сільськогосподарського підприємства відбувається шляхом розв'язання як зовнішніх по відношенню до нього, так і внутрішніх суперечностей. Характерними рисами розвитку потенціалу підприємства як економічної системи є: комплексність проблем і необхідність їхнього вивчення в єдності технічних, соціальних, психологічних, управлінських та інших аспектів; зростання кількості зв'язків між об'єктами; динамічність ситуацій, що змінюються; дефіцитність ресурсів; підвищення рівня стандартизації й автоматизації елементів виробничих і управлінських процесів; глобалізація

конкуренції, виробництва, кооперації; посилення ролі управлінського чинника.

У структурі економічного потенціалу сільськогосподарського підприємства доцільно виділяти три окремі складові – матеріально-речову, соціально-економічну і організаційно-управлінську.

Фактори, що впливають на формування та розвиток економічного потенціалу сільськогосподарського підприємства:

- зовнішні фактори: економічні, соціальні, політичні, юридичні умови, вплив яких визначається обмежувальними або стимулюючими заходами з боку різних державних органів, банків, суспільних груп, політичних сил тощо. Такими заходами, як правило, виступають податкові, процентні ставки, законодавчі, етичні, суспільні норми, тиск політичних сил;

- внутрішні фактори: стратегія підприємства, для реалізації якої формується потенціал; досвід і навички менеджерів, необхідні для реалізації намічених планів; принципи організації та ведення бізнесу, якими керуються на підприємстві; моральні цінності й амбіції керівників; а також загальноприйняті в рамках підприємства цінності та культура.

Залежно від специфіки діяльності сільськогосподарського підприємства повинні формувати та розвивати власний економічний потенціал, виходячи з таких міркувань:

1) діяльність сільськогосподарських підприємств характеризується сильним впливом природно - кліматичних умов: якістю ґрунтів, кліматом у регіоні, річною кількістю опадів, середньорічною температурою та іншими факторами. Ясна річ, що їхній потенціал безпосередньо залежить також від якості насіннєвого матеріалу чи племінного фонду, технології вирощування (садіння), догляду та збирання;

2) через обмеженість земельних ресурсів потреби в продукції сільського господарства, що невпинно зростають, неможливо задовольнити, обробляючи тільки найродючіші ґрунти. Тому обробляються також і середні та найменш родючі ділянки. Потенціал кожного сільськогосподарського підприємства на 70 % формується за рахунок саме земельних ресурсів, їхньої якості, місце розташування;

3) складна демографічна ситуація в нашій державі, особливо у сільській місцевості, спричинила відплив трудових ресурсів у міста. Тому формування потенціалу сучасних сільськогосподарських підприємств залежить від рівня кількісного забезпечення та якісних характеристик трудових ресурсів;

4) необхідність створення або оновлення технічної бази для виробництва в сільському господарстві для отримання найкращі результатів.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 85-86.